

ΤΡΙΤΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

A. Το κείμενο αποτελεί επιστολή ενός πατέρα προς το παιδί του και θίγει το πρόβλημα του χάσματος γενεών. Αρχικά ο συντάκτης απευθυνόμενος στους νέους τονίζει πως καθώς ωριμάζουν, στέκονται με κριτικό ύφος απέναντι στους γονείς τους, αμφισβητούν το πρότυπό τους και αντιδρούν μαζί τους. Ο συντάκτης αναγνωρίζοντας την ανάγκη τους να στηριχθούν σε ανώτερες αξίες τους συμβουλεύει να είναι γνήσιοι σε ό,τι κάνουν, να σέβονται και να κατανοούν τους άλλους προασπιζόμενοι τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπλέον να τιμούν την εργασία τους και να την ασκούν με ειλικρίνεια και μεράκι. Καταλήγοντας ο συντάκτης συμπεραίνει πως ρόλος των γονέων – ενηλίκων είναι να βοηθήσουν τους νέους στην έναρξη του βίου τους χωρίς να επιδιώξουν να τους επιβάλλουν τις απόψεις τους.

B1. Η ποιότητα της προσωπικότητας ενός ανθρώπου φαίνεται να αξιολογείται και από τη στάση του απέναντι στο επάγγελμα που ασκεί. Ο άνθρωπος που αγαπά τη δουλειά του, είτε χειρωνακτική είτε πνευματική και την ασκεί με τιμιότητα και υπευθυνότητα, έχει ολοκληρωμένη προσωπικότητα και επιδεικνύει υψηλό κοινωνικό ήθος. Η ευσυνείδητη λοιπόν άσκηση του επαγγέλματος, ανεξάρτητα από τη φύση της εργασίας, είναι αυτήν που οδηγεί τον άνθρωπο στην αυτογνωσία και την ηθική αυτοπραγμάτωση.

B2 α) Τα παραδείγματα βρίσκονται στο χωριό: << Κάνει ψύχρα, πάρε το πανωφόρι σου >> ή << Μην πίνεις νερό ιδρωμένος >>

Με τα παραδείγματα ο συγγραφέας επιβεβαιώνει και επεξηγεί τις απόψεις του και συγκεκριμένα τις κοινότητες και ανώδυνες συμβουλές των μεγάλων προς τους νέους που τους προκαλούν ανυπομονησία και δυσαρέσκεια. Τα παραδείγματα δίνουν ζωντάνια και παραστατικότητα στο λόγο του συγγραφέα, διευκολύνουν τον αναγνώστη να κατανοήσει πλήρως τις απόψεις του που έχουν αποδοθεί θεωρητικά. Καθιστούν το κείμενο πιο οικείο, πιο προσιτό στον αναγνώστη.

B2 β) όμως = αντίθεση – εναντίωση
πριν = χρονική σχέση – σειρά
αλλά = αντίθεση – εναντίωση
Ύστερα = χρονική σχέση – σειρά
και = προσθήκη

Τα παιδιά έπρεπε να καταγράψουν τρεις διαρθρωτικές λέξεις από τις παραπάνω.

B3 α) αρχίζεις = ξεκινάς
σπουδαιότεροι = σημαντικότεροι
ιδέες = απόψεις, γνώμες

ωραία = όμορφη
μαραγκός = ξυλουργός

B3 β) συχνά ≠ σπάνια
καλύτεροι ≠ χειρότεροι
ανώτερη ≠ κατώτερη
απαρνιέσαι ≠ αποδέχεσαι
άξιος ≠ ανάξιος

B4 α) Το β' ενικό πρόσωπο εκφράζει τη συναισθηματική προσέγγιση του δέκτη (προσπαθεί να αγγίξει συναισθηματικά τον δέκτη και να τον ευαισθητοποιήσει). Προσδίδει στο λόγο οικειότητα, αμεσότητα, ζωντάνια και χρωματίζεται το ύφος με διδακτικό τόνο.

B4 β) Φράσεις με ποιητική χρήση της γλώσσας:
«με τοποθετείς σιγά-σιγά στη θέση που μου ταιριάζει»
«Υστερα, τράβα το τρόμο σου και σβήσε με, σιγά-σιγά, από τους λογισμούς σου»

Γ.

Τίτλος: Το χάσμα των γενεών

Πρόλογος

Παρά την εξέλιξη του πολιτισμού και την ιλλιγιώδη τεχνική και επιστημονική πρόοδο, η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει και σήμερα σοβαρά προβλήματα. Ένα από αυτά αποτελεί το χάσμα των γενεών. Με τον όρο αυτόν εννοούμε την αγεφύρωτη διάσταση απόψεων ανάμεσα στους νέους και τους μεγάλους που οδηγεί σε αδυναμία συνεννόησης και κλονίζει την αρμονική συμβίωσή τους. Η διάσταση απόψεων εντοπίζεται σε θέματα: ηθικής, πολιτικής, γλώσσας, εμφάνισης και ψυχαγωγίας, επιλογής επαγγέλματος, παράδοσης ελευθερίας κ.α.

Α' Ζητούμενο: θέματα που προκαλούν συγκρούσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων στο οικογενειακό περιβάλλον – Αίτια του χάσματος των γενεών

1. Οι νέοι από τη φύση τους είναι προοδευτικοί και καινοτόμοι. Οδηγούνται σε τολμηρές ενέργειες και επιλογές στη ζωή τους οραματιζόμενοι έναν κόσμο πιο ανθρώπινο και πιο δίκαιο. Οι ενήλικοι από την άλλη είναι πιο ρεαλιστές, εγκρατείς γιατί είναι πιο έμπειροι και γνωρίζουν τις απάτες.
2. Πολλοί νέοι επηρεασμένοι από την υπερκαταναλωτική νοοτροπία της σύγχρονης κοινωνίας ονειρεύονται να κατακτήσουν υλικές ανέσεις. Αμφισβητούν τα ιδανικά των παλιών γενεών, υιοθετούν την υλιστική / τεχνοκρατική αντίληψη για τη ζωή και θέτουν ως ύψιστη αξία την απόκτηση του χρήματος. Από την άλλη οι ενήλικες συχνά αγχώνονται να διατηρήσουν τα υλικά αγαθά που έχουν αποκτήσει, να συνεχίσουν να

- κρατούν στα χέρια τους την εξουσία διευρύνοντας το χάσμα αναμεσα στις δύο γενεές.
3. Οι νέοι υιοθετούν πιο εύκολα τις νέες ιδέες, ακολουθούν πιο εύκολα την ιλλιγγιώδη τεχνολογική εξέλιξη. Συχνά αμφισβητούν την παράδοση, δεν τηρούν τα ήθη και τα έθιμα, αρνούνται τις θρησκευτικές αξίες, κακοποιούν τη γλώσσα και υιοθετούν πολλές ξένες λέξεις. Γενικότερα οι νέοι αμφισβητούν τις παραδοσιακές αξίες γιατί τις θεωρούν ξεπερασμένες. Αντίθετα οι ενήλικες είναι πιο συντηρητικοί στις ιδέες τους, δεν προσαρμόζονται εύκολα στις τεχνολογικές αλλαγές και προσηλώνονται στην παράδοση και τις αξίες του παρελθόντος.
 4. Ως προς την επιλογή επαγγέλματος οι μεγάλοι προωθούν τους νέους σε κάποια παραδοσιακά επαγγέλματα προσπαθώντας να τους επιβάλλουν τις απόψεις τους, χωρίς πολλές φορές να λαμβάνουν υπόψιν τους τις κλίσεις και τις ικανότητες των νέων.

Β΄ Ζητούμενο: Τρόποι με τους οποίους θα μπορούσαν να ξεπεραστούν οι εντάσεις – Τρόποι Αντιμετώπισης

1. Οι γονείς πρέπει να υιοθετήσουν ως τρόπο διαπαιδαγώγησης των παιδιών τους το σεβασμό και το δημοκρατικό διάλογο. Μέσα στα πλαίσια ουσιαστικού διαλόγου και με ισχυρή επιχειρηματολογία οι γονείς να πλησιάσουν τους νέους, να κατανοήσουν τις ανάγκες τους, να τους καθοδηγούν και να τους συμβουλεύουν χωρίς να προσπαθούν να τους επιβάλλουν τις απόψεις τους.
2. Οι γονείς πρέπει να αφιερώνουν χρόνο στα παιδιά τους, να διασφαλίζουν τη συναισθηματική τους ισορροπία δείχνοντάς τους αγάπη και κατανόηση. Να υπάρχει ουσιαστική επαφή και στήριξη των νέων, ώστε να αντιμετωπίζουν με αισιοδοξία τις δυσκολίες της σύγχρονης κοινωνίας.
3. Οι γονείς να αποφεύγουν τον αυταρχισμό, τις ανούσιες απαγορεύσεις, καθώς αυτό θα προκαλέσει την αντίδραση των νέων.
4. Οι νέοι να αποφεύγουν την άγωνα αμφισβήτηση των ενηλίκων, να είναι δεκτικοί στις συμβουλές και τις απόψεις τους και να επιλέγουν το διάλογο για την εύρεση κοινών λύσεων.
5. Σημαντικός είναι και ο ρόλος του σχολείου. Είναι αναγκαίο να επανδρωθούν τα σχολεία με ειδικό επιστημονικό προσωπικό (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς) για να βοηθούν τους νέους στα προβλήματα με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι.
6. Να αλλάξει το κλίμα του σχολείου, να γίνει πιο ανθρώπινο, να ικανοποιεί τα ενδιαφέροντα των εφήβων και ο ρόλος του δασκάλου να επεκταθεί στην συμβουλευτική στήριξη πέρα από την παροχή γνώσεων.

Επίλογος

Είναι γεγονός πως οι συγκρούσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων στο οικογενειακό περιβάλλον διαταράσσουν την αρμονική συμβίωση. Πρέπει να συνειδητοποιήσουν και οι δύο γενιές πως φέρουν ευθύνη για το πρόβλημα αυτό και πως για να γεφυρωθεί το χάσμα ανάμεσα

τους απαιτείται αμοιβαία καλόπιστος διάλογος, με αμοιβαίες αποχωρήσεις και αλληλοσεβασμό.